

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE **FORMACIÓN E ADESTRAMENTO AUDITIVO E VOCAL II**

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA 2023-2024

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163 /2015, DO 29 DE OUTUBRO E POLO
DECRETO 171/2016 DO 24 DE NOVEMBRO)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
FORMACIÓN E ADESTRAMENTO AUDITIVO E VOCAL II (2º Cuadrimestre)											
ESPECIALIDADE:	Todas				ITINERARIOS:				Todos		
CARÁCTER:	Obrigatoria				TIPO DE CLASE:				Colectiva		
DEPARTAMENTO:	PROCEDEMENTOS AUDITIVOS				XEFE DE DPTO.:				Pablo Sabio		
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:				Pilar Cancio		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1 hora e trinta minutos	
ECTS/CUAD.		1,5							Observacións:		
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	Pilar Cancio Prof a determinar				canciopilar@hotmail.com 619 16 12 28				Presencial: Luns 13,30-14,30h		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Desenvolvemento de unha escoita consciente, na que a aplicación do coñecemento da linguaxe musical encamiñará ao alumnado, en contextos sonoros diversos, a unha representación interna dos distintos elementos estruturais que interveñen nunha composición musical. Desenvolvemento das capacidades de expresión vocal.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Requírese estar matriculado non curso correspondente. O alumno deberá ter un nivel aceptable de entoación melódica e afinación, ditados melódicos a unha e dúas voces, ademais de manexarse na realización e recoñecemento de esquemas rítmicos de mediana dificultade. Haberá de ter adquiridos ademais os coñecementos e destrezas correspondentes ao primeiro cuadrimestre da materia.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS DE CONTIDOS PROGRESIVOS, INTERESE DA DISCIPLINA PARA A CONSECUCIÓN DOS OBTXECTIVOS DA TITULACIÓN	Ao basearse a disciplina no desenvolvemento da capacidade de imaxinar e recoñecer auditivamente a función estrutural dos diversos elementos de unha composición, ésta resulta inseparable de todas e cada unha das outras disciplinas, sendo imprescindible para a formación dun músico profesional consciente dos procesos estruturais da música que mañexa: interpretando, compoñendo, dirixindo ou ensinando.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T3, T7, T8, T13, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X4, X8, X10, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC2, EP3, EI7,, ED3, ED7
Ver a listaxe de competencias e a súa descrición no Decreto 163/2015 do 16 de novembro anexo II e no Decreto 171/2016 do 24 de novembro	

3. OBXECTIVOS DA MATERIA	Competencias relacionadas
Desenvolver un oído interno consciente.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Desenvolver a memoria sonora.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Desenvolver a capacidade de concentración.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Interiorizar patróns sonoros concretos que faciliten a posterior construción de imáxenes sonora.s .	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Aplicar coñecementos históricos e compositivos básicos que permitan contextualizar os obxectos sonoro, axudando de este modo a determinar a súa función.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Desenvolver a capacidade de disociación e transcripción dos diferentes elementos rítmicos, melódicos , armónicos, formáis, tímbricos, expresivos, a unha dúas ou máis voces, utilizando diferentes textura(contrapuntística, melodía con acompañamento ...)	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7 ED3, ED7
Proporcionar os recursos necesarios para unha consciente e rápida lectura dunha peza dada.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Adquirir habilidades que permitan escoitar, representar e interpretar de forma consciente os elementos que interveñen na <i>música tonal</i> .	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Adquirir habilidades que permitan escoitar, representar e interpretar de forma consciente os elementos que interveñen na música do <i>século XX</i> .	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Adquirir habilidades que permitan escoitar, representar e interpretar de forma consciente os elementos que interveñen na <i>música modal</i> .	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Sentir o pulso interno, apreciando o pulso como un ciclo orgánico dentro do que flúe a música, polo tanto, a ser sentido fisicamente e non como mero cálculo de proporcións.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, X8, X10, X24 EC2, EP3, EI7 ED3, ED7
Entender os diferentes debuxos rítmicos aínda que se mostren considerablemente alterados polo carácter interpretativo.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, X8, X10, X24 EC2, EP3, EI7 ED3, ED7
Apreciar a importancia da lectura interior, lectura a primeira vista e da memorización de imáxenes sonoras como habilidades no desenvolvemento da audición	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, X8, X10, X24 EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Apreciar a importancia da dinámica, agógica e a articulación, á hora de percibir os dibuxos rítmicos.	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, X8, X10, X24 EC2, EP3, EI7, ED3, ED7
Apreciar a importancia do análise asociado a lectura o a transcripción	T1, T3, T7, T8, T13, T15 X1, X2, X3, X4, X8, X10, X24 EC2, EP3, EI7, ED3, ED7

4. CONTIDOS		
TEMAS	Descriptor Subtemas	Sesións
4.RITMO INTERVALOS MUSICATONAL MÚSICA ANTIGA MÚSICA SÉCULO XX	<p>RITMO. Subdivisións irregulares</p> <p>INTERVALOS. Tonalidade , modalidade e atonalidade.</p> <p>MUSICA TONAL:Melodías con graos alterados</p> <p>Fórmulas armónicas :VII 6, VII 6/4, y VII como apoiatura. III y III 6.</p> <p>Funcions das notas extremas con relación a súa fundamental nos acordes traballados.</p> <p>MUSICA ANTIGA. Monodia relixiosa e profana.</p> <p>MUSICA SIGLO XX. Interválica pura : 6ª M y 6ªm</p>	4
5.RITMO INTERVALOS MUSICATONAL MÚSICA ANTIGA MÚSICA SÉCULO XX	<p>RITMO.Subdivisións irregulares.</p> <p>INTERVALOS. Tonalidade , modalidade e atonalidade.</p> <p>MÚSICA TONAL: Fórmulas armónicas : VII 7, y V 9. Dominantes secundarias.</p> <p>Funcions das notas extremas con relación a súa fundamental nos acordes traballados</p> <p>MÚSICA ANTIGA : Polifonía a dúas voces.</p> <p>MÚSICA SIGLO XX: . Interválica pura: 7ª M y 7ª m.</p>	3
6.RITMO INTERVALOS MUSICATONAL MÚSICA ANTIGA MÚSICA SÉCULO XX	<p>RITMO. Rítmica do século XX</p> <p>INTERVALOS. Tonalidade , modalidade e atonalidade.</p> <p>MÚSICA TONAL. Fórmulas armónicas: Modulación.</p> <p>MÚSICA ANTIGA. Polifonía a tres voces.</p> <p>MÚSICA SIGLO XX. Interválica pura.</p>	4
7.RITMO INTERVALOS MUSICATONAL MÚSICA ANTIGA MÚSICA SÉCULO XX	<p>RITMO. Rítmica do século XX.</p> <p>INTERVALOS. Tonalidade , modalidade e atonalidade.</p> <p>MUSICA TONAL Fórmulas armónicas: Sexta aumentada. Acorde napolitano.</p> <p>MUSICA ANTIGA. Polifonía a catro voces.</p> <p>MUSICA SIGLO XX. Interválica pura.</p>	3
REPASO DOS CONTIDOS TRATADOS Refuerzo dos contidos do cuadrimestre		2
TOTALSESIÓNS		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
CLASES	24	0	24
ESTUDO INDIVIDUAL	0	19	19
ACTIVIDADES DE AVALIACIÓN	2	0	2
3 Probas			
4 Revisión de probas			
TOTAL HORAS:			45

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Revisión e análise das probas obxectivas baseada nos contidos.	Clasificación correcta de intervalos melódicos e harmónicos, entoación adecuada de fragmentos sen axuda externa, transcripción correcta de fragmentos a unha ou varias voces, identificación dos procesos armónicos.	Todas	50 %
Observación sistemática do alumnado na clase.	Participar activamente na clase, plantexar cuestións e dúbidas, realizar correctamente os exercicios propostos. Entoar con afinación adecuada os exercicios propostos. Transcribir correctamente as audicións propostas.	Todas	50 %
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Revisión e análise das probas obxectivas baseada nos contidos.	Clasificación correcta de intervalos melódicos e harmónicos, entoación adecuada de fragmentos sen axuda externa, transcripción correcta de fragmentos a unha ou varias voces, identificación dos procesos armónicos.	Todas	60%
Observación sistemática do alumnado na clase.	Participar activamente na clase, plantexar cuestións e dúbidas, realizar correctamente os exercicios propostos. Entoar con afinación adecuada os exercicios propostos. Transcribir correctamente as audicións propostas.	Todas	40%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Alumnado que supere as 4 faltas permitidas.			
Revisión e análise de unha única proba obxectiva baseada nos contidos de todo o cuadrimestre.	Clasificación correcta de intervalos melódicos e harmónicos, entoación adecuada de fragmentos sen axuda externa, transcripción correcta de fragmentos a unha ou varias voces, identificación dos procesos armónicos.	Todas	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Revisión e análise de unha única proba obxectiva baseada nos contidos de todo o cuadrimestre.	Clasificación correcta dos intervalos melódicos e harmónicos, entoación adecuada de fragmentos sen axuda externa, transcripción correcta de fragmentos a unha ou varias voces, identificación dos procesos armónicos.	Todas	100%
<p>MATRÍCULA DE HONRA. : Poderán opta a Matrícula de Honra aqueles alumnos que, tendo a aprobación do profesor, obteñan un mínimo dun 9. Quedará á decisión do profesor o ter ou non que facer proba específica. O número de Matrículas establecidas será de 1 por cada 20 alumnos. No caso de que opten a Matrícula de Honra máis alumnos que matrículas se poidan conceder, farase unha proba na que estarán presentes un mínimo de tres profesores e que consistirá en recoñecementos de intervalica pura, fragmentos melódicos a varias voces, acordes e patróns armónicos específicos i en fragmentos de pezas especialmente seleccionadas para o caso.</p>			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

1 Bibliografía

- Edgar Willems: *El oído musical*. Ed. Paidós, Buenos Aires, 2001
- Schafer Murray: *Hacia una educación sonora* Pedagogías Musicales Abiertas Buenos Aires, 1994
- Schafer, Murray : *Cuando las palabras cantan*. Ricordi Buenos Aires 1992
- Schafer, Murray : *El compositor en el aula*. Ricordi Buenos Aires
- Schafer, Murray : *Limpieza de oídos* Ricordi Buenos Aires
- Schafer, Murray : *El Nuevo paisaje sonoro*. Ricordi Buenos Aires
- Schafer, Murray : *El rinoceronte en el aula*. Ricordi Buenos Aires
- Mackamul: *La educación del oído I y II*. Barenreiter.
- Berkowitz/Fontrier/Kraft *A new approach to sight singing*. 1960
- López de Arenosa: *Apuntes sobre didáctica*. Enclave creativa 2004
- Kühn, Clemens : *La formación musical del oído*. Idea Musica Barcelona 2003
- Hemsey de Gainza; V: *Pedagogía musical* . Lumen Buenos Aires 2002
- Szony *Musical reading and writing*. Música Budapest.
- Temes, J L : *Tratado de solfeo contemporáneo 4b y 5b*. Ediciones Línea.
- Lars Edlund: *Modus Vetus* Nordiska musikförlaget. Estocolmo
- Lars Edlund: *Modus Novus*. Nordiska musikförlaget. Estocolmo
- Boliart: *Lenguaje musical contemporáneo*, Edit. Dinsic.
- J.S. Bach: *Corales*. Editio musica Budapest.
- R.Schumann: *El album de la juventud*
- Bartók: *Mikrokosmos*, Editio musica Budapest.
- Bartók: *Für Kinder*, Editio musica Budapest.
- Kodály: *Entonación coral*, Editio musica Budapest.
- Berry, Wallace: *Structural Functions in Music* . New York, Dover Publications, Inc, 1987.
- Cooper, G. W. y Meyer, L. B: *The rhythmic structure of music*. Chicago, University Press. 1966.
- Cross, I. *Música, Cultura y Evolución*. En I. Martínez y C. Mauleón (Eds).

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

C S M
CONSERVATORIO SUPERIOR
DE MÚSICA DA CORUÑA

Repertorio modal, tonal y del siglo XX (incluyendo tradicional y popular de otras culturas)

2. Recursos materiais

Reprodutor CD.

Piano ou teclado.

Instrumentos propios do alumnado.

Audición de obras e visionado de partituras de diferentes estilos e agrupacións, onde aparezan os contidos a traballar.

3. Documentos:

Os documentos auxiliares serán colgadas na páxina web do curso en Aula Cesga con acceso exclusivo para o alumnado do curso.